

У віці трьох років

(Your 3 Year Old)

Поради щодо вивчення мови й розвитку мовлення

(Speech and Language Tips)

У віці трьох років починається активне вивчення мови.

(3 year olds have an explosion of language!)

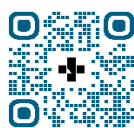
У мовленні дитини трьох років і опануванні нею мови відбуваються значні зміни. Дитина вже має такий великий словниковий запас, що кількість слів у ньому неможливо порахувати, і, здається, щодня додає до нього нові й нові слова. У віці трьох років дитина починає розмовляти з вами. Вона поєднує в реченнях щонайменше 3–4 слова. Дитина говорить про те, що вона бачить, відчуває, а також ділиться спогадами й планами на майбутнє. Вона відповідає на ваші запитання й ставить власні. У цьому віці дитина хоче знати про все. Здається, що вона постійно ставить запитання: "Чому?"

Як діти вивчають мову?

(How children learn language)

Дитина пізнає світ через погляд, дотик, слух, смак і взаємодію з іншими об'єктами. Будь-яка спільна активність – це шанс для вивчення мови. Розмовляйте, читайте й співайте з дитиною тими мовами, які ви використовуєте вдома.

Як батьки або вихователі дитини, ви відіграєте велику роль у процесах навчання. Ваші розмови з дитиною і реакції на її запитання мають неабияке значення. Розмови з дитиною, які побудовані за принципом "уперед-назад" (ставиться запитання, а на нього надходить відповідь), допоможуть розвивати її мовні навички. Розмовляйте з дитиною, коли купаєте або одягаєте її, ходите в парк, граєтеся чи прибираєте разом із нею. Повторюйте слова й короткі речення, які супроводжують ці дії.

Щоб отримати додаткову інформацію, зіскануйте цей QR-код або перейдіть на сайт myhealth.alberta.ca/Topic/Pediatric-Rehabilitation/Pages/Talk-Box-Ukrainian.aspx

Ніколи не зарано почати допомагати дитині з розвитком мови й мовлення.

Батьки й вихователі мають вирішальне значення в цьому процесі

(Parents and caregivers make the difference.)

Спробуйте адаптувати ці поради до мови, яку використовуєте.

(Try these tips in your language)

Під час розмови

- **Повторюйте за дитиною слова, які вона говорить.** Вимовляйте слова й звуки правильно. Вам не потрібно змушувати дитину виправляти вимову. Вона може сказати: "Він хоче піти в мазазин". Ви можете відповісти: "Так, він хоче піти в магазин".
- **Додавайте нові слова й ідеї до висловлювань дитини.** Використовуйте різні слова на позначення однакового поняття (синоніми). Наприклад, великий предмет може бути велетенським або гігантським. Промовляйте ці нові слова трохи голосніше: "Цей автобус велетенський".
- **Ставте запитання, які спонукають дитину давати розлогі відповіді (не просто 1–2 слова).** Запитайте: "Що вона збирається робити?" – замість: – "Вона йде спати?"
- **Сідайте обличчям до дитини.** Опустіться на рівень дитини, присівши на підлогу або нахилившись. Також можна підняти дитину вище, узявши її на руки.

Під час гри або повсякденної активності

- **Нехай дитина керує.** Дозвольте дитині гратися так, як їй подобається. Приєднуйтеся і грайте разом із нею. Поговоріть про те, що вона робить або хоче зробити.
- **Не ставте забагато запитань.** Краще говоріть про те, чим ви з дитиною займаєтеся, а потім почекайте, щоб вона додала свою репліку.

Під час читання й розповіді історій

- **Щодня розповідайте історії і читайте книги.** Вашій дитині сподобається слухати однакові історії багато разів.
- **Придумуйте власні історії.** Розповідайте історії за малюнками, а не просто читайте текст на сторінці.
- **По черзі читайте сторінку за сторінкою.** Запропонуйте дитині розповісти історію своїми словами.
- **Чекайте, доки дитина закінчить розповідь.** Коли читаєте знайому історію, зробіть паузу, щоб дитина могла закінчити речення.

Розповідаючи історії і читаючи книги, ви допомагаєте дитині вивчати мову. Завдяки гарним мовним навичкам можна навчитися читати й писати.

Під час співу

- **Придумуйте пісні.** Замінюйте слова в пісні, яку дитина вже знає.
- **Співайте повільно.** Уповільнюйте темп і робіть багато пауз, щоб допомогти дитині почути всі слова й спробувати підспівувати.
- **Рухайтеся.** Придумайте дії, які відповідають словам пісні.
- **Співайте пісні мовами, якими розмовляєте вдома.**

Діти вчаться через дії

(Children learn by doing)

Корисні вправи

(Activities to try)

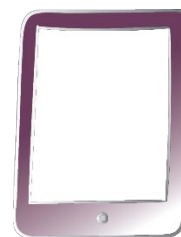
- Дайте дитині можливість допомогти в приготуванні їжі. Розмовляйте про такі дії. Промовляйте короткі інструкції: "Помішай, помішай", "Налий води".
- Висаджуйте квіти разом. Поговоріть про речі, які фігурують у цьому процесі: лопата, земля, горщик і вода. Поговоріть про кожен етап. Почніть так: "Спочатку ми кладемо землю". Опишіть, на що схожа земля. Коли закінчите, обговоріть те, що ви зробили. Попросіть дитину розповісти комусь іншому про спільну діяльність.
- Запропонуйте дитині допомогти вам зробити бутерброд. Почніть діалог так: "Спочатку ми намазуємо арахісове масло. Що робитимемо далі?"
- Коли ви відвідуєте нове місце, запитайте дитину про те, що може, на її думку, там статися.
- Використовуйте цікаві ситуації, щоб учити дитину новим словам. Наприклад, такими випадками можуть бути вечірка, візит до стоматолога або лікаря, поява зламаної іграшки чи розлитий сік.

Екран і дитина

(Screens and your child)

Діти найкраще вчать мову, коли спілкуються з людьми по черзі. Час, який дитина проводить перед екраном, – це втрачений шанс поспілкуватися.

Зведіть до мінімуму час, що ви проводите перед екраном (мається на увазі використання планшета, телефона, телевізора або іншого пристрою). Щоб дізнатися більше про проведення часу перед екраном, зверніться до медичного працівника або відвідайте сайт caringforkids.cps.ca.

Деякі діти використовують програми або пристрої для спілкування, що називається допоміжною і альтернативною комунікацією. Ці програми призначені для сприяння спілкуванню й не підпадають під час, проведений перед екраном.

Чого варто очікувати?

(What to expect)

Кожна мова має окремі етапи розвитку мовлення й опанування навичок комунікації. У Talk Box представлені лише етапи для англійської мови. Їх можна знайти в Talking and Listening Checklist (Контрольному списку для говоріння й слухання) на сторінці ahs.ca/talkbox.

Коли потрібно звертатися по допомогу?

(When to get help)

Зверніться по допомогу в наведених нижче випадках.

- Дитина не розуміє, що від неї хочуть у цьому віці.
- Дитина використовує мало різних слів і рідко формує речення.
- Дитина не взаємодіє з вами або іншими дітьми.
- Дитину важко зрозуміти, або вона дратується, коли розмовляє.

Де можна отримати допомогу?

(Where to get help)

Ви стурбовані розвитком мовлення своєї дитини? Хвилюєтеся щодо опанування нею мови? Логопеди допоможуть вам. Щоб отримати додаткову інформацію, перейдіть на сторінку ahs.ca/pedrehab.

Щоб отримати цілодобову консультацію медсестри й загальну інформацію щодо здоров'я, зателефонуйте на лінію підтримки Health Link на номер 811.

Якщо ви потребуєте послуг усного перекладача, просто скажіть, якою мовою вам потрібен переклад.

Корисні ресурси

(For more ideas)

- hanen.org
- firstwords.ca

Цей матеріал не замінює консультацію кваліфікованого фахівця в галузі охорони здоров'я. Він призначений тільки для загальної інформації і надається за принципом "як є, де є". Попри те, що було докладено відповідних зусиль для підтвердження точності даних, співробітники Alberta Health Services не дають жодних запевнень або гарантій, явних, неявних або встановлених законом, щодо точності, надійності, повноти, застосовності чи придатності для певної мети такої інформації. Співробітники Alberta Health Services категорично відмовляються від будь-якої відповідальності за використання цих матеріалів, а також за всі претензії, дії, вимоги або позови, що виникають унаслідок такого використання.